15 oktober 2024
Landsmeer

Aan: College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Landsmeer
Betreft: Reactie ASD op Beleidsplan Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening 2025-2028

Geacht College,

Hierbij ontvangt u het gevraagde advies van de Adviesraad Sociaal Domein ten aanzien van het beleidsplan Armoedebestrijding en Schuldhulpverlening 2025-2028. De ASD is verzocht om uiterlijk 15 oktober haar advies aan u kenbaar te maken. Helaas is het vanwege omstandigheden niet gelukt om het beleidsplan te bespreken met de betrokken ambtenaren. Niettemin hopen wij dat dit advies van waarde is voor het vervolg. We bedanken u voor het bieden van de gelegenheid u op dit onderwerp van advies te voorzien.

Goede beleidsdoelen
De ASD kan zich allereerst vinden in de beleidsdoelen die in het plan worden gesteld. Het is inderdaad van groot belang dat alle inwoners van Landsmeer grip hebben op hun leven en steun kunnen krijgen wanneer ze dat nodig hebben. Daarom moeten mensen geholpen worden bij het aanvragen en gebruik van regelingen die financiële verlichting kunnen bieden in hun situatie. Bovendien kan vroegsignalering van schulden erger voorkomen. Het is goed dat de gemeente in zulke gevallen maatwerk kan leveren. We onderschrijven ook het belang dat kinderen in arme gezinnen mee kunnen blijven doen aan sport en andere activiteiten. Voorts lijkt het erop dat de Participatiewet een goed vangnet is voor nieuwe Nederlanders, die dankzij inspanning van de overheid voorkomt dat mensen in armoede raken. De genoemde cijfers lijken dit te onderschrijven.

Empathische benadering
Mensen die schulden hebben of in armoede leven kunnen om verscheidene redenen de gemeente mijden, bijvoorbeeld omdat ze zich schamen of er geen vertrouwen in hebben dat de overheid hen kan helpen. Daarom is het heel belangrijk dat de gemeente mensen in een kwetsbare financiële positie met een oprechte, empathische, helpende hand tegemoetkomt. In het beleidsplan worden de wettelijke en beleidsmatige mogelijkheden voor mensen met schulden technisch toegelicht, maar ontbreekt wat de ASD betreft een toelichting op de werkwijze die maakt dat mensen de hulp van de gemeente aannemen. Het advies van de ASD zou dus zijn om in het beleidsplan op te nemen hoe mensen benaderd worden om voor hen de drempel zo laag mogelijk te maken om hulp te zoeken en te aanvaarden.

Nadere toelichting op ‘integrale’ aanpak
In het plan wordt toegelicht dat de gemeente Landsmeer kiest voor een ‘integrale’ benadering van schuldhulpvelening. In de optiek van de ASD is niet vanzelfsprekend wat hiermee wordt bedoeld. De ASD adviseert om in de tekst duidelijker aan te geven waarom en in welke opzichten de aanpak integraal is, en waarom dat belangrijk is. Een integrale benadering vereist bijvoorbeeld een samenwerking tussen verschillende instanties die afzonderlijke maar aanpalende domeinen bestrijken. Welke zijn dit zoal en hoe wil de gemeente deze bij elkaar brengen? Een nadere toelichting op wat met ‘integraal’ wordt bedoeld zou het plan duidelijker maken.

Best practices en aanpak omliggende gemeenten
Wat betreft de aanpak van armoede en schulden zullen er in ons omliggende gemeenten *best* practices zijn. In het plan wordt niet verwezen naar hoe armoede en schulden door andere gemeenten wordt benaderd. Wellicht is het zinvol om daar in dit plan ook een paragraaf aan te besteden, en de aanpak van Landsmeer te relateren aan die van andere gemeenten om ons heen.

Beslagvrije voet
Ten aanzien van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet vraagt de ASD zich af of er voor de gemeente ruimte is om samen te werken met schuldeisers, zodat er daadwerkelijk sprake is van een beslagvrije voet. Dit acht de ASD van groot belang.

Monitoring beleidsdoelen
In het advies over het meerjarenbeleidsplan sociaal domein heeft de ASD u geadviseerd om duidelijk aan te geven hoe de voortgang van de beleidsdoelen gemonitord kan worden. De ASD wil niet onbenoemd laten dat dat advies bij het maken van dit plan ter harte lijkt te zijn genomen. Toch hecht de ASD er ook aan toe te voegen dat achter de statistieken vaak een andere werkelijkheid schuil kan gaan, zeker waar het op armoede en schulden aankomt. Ons advies is dus om naast de genoemde indicatoren, die vooral statistisch en cijfermatig van aard zijn, ook de ervaringen van inwoners met schuldhulpverlening mee te nemen in het beoordelen of de ambities en doelen uit het beleidsplan zijn behaald, en waar zo nodig bijgestuurd moet worden.

Financiën
Tot slot enkele vragen ten aanzien van de financiële paragraaf. Er wordt aangegeven dat er een sterke toename kan worden geconstateerd van het gebruik van gemeentelijke regelingen. Dat is mooi, aangezien dat een van de drie pijlers is van uw beleidsplan. Dit betekent wel dat er meer middelen nodig zijn om de schuldhulpverlening te bekostigen. Waarom is er dan voor 2024 minder begroot voor de gemeentelijke regelingen, dan er in 2023 werd gerealiseerd? Bovendien lijkt het erop dat de Rijksoverheid de korting op het gemeentefonds voor 2026 niet terugdraait. Hoe gaat u ervoor zorgen dat er voldoende middelen overblijven om het armoedebeleid en de schuldhulpverlening mee uit te voeren.

Tot besluit wil de ASD u nogmaals bedanken voor de mogelijkheid om advies uit te brengen op dit gedegen beleidsplan. Mocht u hierover nog vragen hebben, dan zijn we uiteraard bereid nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

De Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Landsmeer

Richard Quakernaat
Thijs Bos
Marjan Farjon
Ellen de Paauw
Justin Rink
Bart Knibbe